

REFERAT Udvalg for regional udvikling d. 12-09-2023

Mødedato Tirsdag d. 12. september 2023 kl. 12:30

Mødested Konferencelokale 1, stuen, Regionshuset Viborg

Indholdsfortegnelse

Temadrøftelse: Anbefalinger fra regionalpolitisk forum om unge udenfor # (kl. 12.30-13.15).....	3
Temadrøftelse: Evaluering af kulturudviklingspuljen # (kl. 13.15-14.00).....	4
Anbefalinger til justering af kulturudviklingspuljen.....	5
Anbefalinger fra regionalpolitisk forum om unge udenfor.....	7
Behandling af råstofplan 2020.....	9
Orientering om kulstoflagringsprojektet SIMPLY #.....	11
Orientering om samarbejdet med Europæiske Regioner - ENCORE #.....	13
Hørings svar til Region Syddanmarks udviklingsstrategi 2024-2027.....	14
Godkendelse af samarbejdsaftale med FMC om frivillige afværgetiltag.....	15
Finansiering af generationsforeninger.....	16
Udbud af regional buskørsel i 2025.....	18
Nyt fra Midttrafik #.....	20
Udvalgets årshjul og mødeplan for 2023 #.....	21
Gensidig orientering #.....	22
Underskriftsark #.....	23

Punkt 1: Temadrøftelse: Anbefalinger fra regionalpolitisk forum om unge udenfor # (kl. 12.30-13.15)

1-30-76-15-23

Sagsfremstilling

Hvordan hjælper regionen unge, der står udenfor? I dag er 23.000 midtjyske unge mellem 16 og 29 år på anden offentlig forsørgelse end SU. Det er et problem, at disse unge ikke er en del af samfundet. Det er omkostningsfuldt for de unge og for samfundet. Det kræver handling, hvis flere unge skal i uddannelse eller ind på arbejdsmarkedet. Derfor samarbejder Region Midtjylland med uddannelsesinstitutioner, organisationer, politikere og unge om at finde løsninger.

Temadrøftelsen er en præsentation af og dialog om de anbefalinger, som regionalpolitisk forum om unge udenfor har udarbejdet. Forummet blev nedsat af regionsrådet i november 2022 som led i revisionen af Regional Udviklingsstrategi. Forummets anbefalinger og sammensætning fremgår af bilaget. Regionsrådets deltagere var Henrik Gottlieb Hansen (formand), Rose-Marie Møllerup og Thrine Rimdal Nørgaard.

Kontorchef Henrik Lodberg og teamleder Ruth Strøm deltager i drøftelsen.

Program

12.30- **Introduktion**

12.40 Regionsrådsmedlem Henrik Gottlieb byder velkommen og fortæller om egen oplevelse af deltagelse i regionalpolitisk forum om unge udenfor. Michael Weiss, politiinspektør ved Sydøstjyllands Politi, fortæller om egen oplevelse af deltagelse i regionalpolitisk forum om unge udenfor. Regionsrådsmedlem Henrik Gottlieb præsenterer anbefalingernes tre temaer:

- Fokus på virksomhederne
- Fokus på uddannelse
- Fokus på rammebetingelser

12.40- **Præsentation af anbefalinger fra det regionalpolitiske forum**

12.55

- Virksomheder: Michael Weiss, politiinspektør ved Sydøstjyllands Politi, fortæller om anbefalingen omkring pilotprojektet fra kriminel til medarbejder. (5 min)
- Uddannelser: Jeanette Kusk, medlem af Studenterrådet ved Aarhus Universitet, fortæller om anbefalingen omkring tilgængelighedsworkshops for undervisere. (5 min)
- Rammebetingelser: Erik Ernø-Kjølhede, rektor for Aarhus HF og VUC, fortæller om forslag til ændringer i lovgivning i forhold til HF-enkeltfag. (5 min)

12.55- **Drøftelse af anbefalinger**

13.10 Henrik Gottlieb er ordstyrer.

13.10- **Opsamling v. Henrik Gottlieb**

13.15

Beslutning

Oplæg blev gennemgået som beskrevet i programmet, efterfulgt af udvalgets drøftelse af anbefalingerne.

Martin Jakob Jakobsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Regionsrådsmedlem Steen Jakobsen deltog i punktet.

Punkt 2: Temadrøftelse: Evaluering af kulturudviklingspuljen # (kl. 13.15-14.00)

1-35-76-2-23

Sagsfremstilling

Region Midtjyllands kulturudviklingspulje (herefter kulturpuljen) er i foråret 2023 blevet evalueret af Pluss Leadership. Evalueringens overordnede formål er at uddrage læring og erfaringer på tværs af de støttede projekter samt at vurdere, hvordan puljen bidrager til opbygningen af Region Midtjylland som en kompetent kulturregion. Samtidig er der opsummeret en række anbefalinger til udviklings- og forbedringspotentialer for puljen. Datagrundlaget består af ansøgningsmateriale fra de 107 projekter, som kulturpuljen har støttet i perioden 2019-2022, interviews, to spørgeskemaundersøgelser samt en afsluttende workshop med ansøgere.

Under temadrøftelsen vil evalueringens resultater og anbefalinger blive præsenteret af Pluss Leadership ved partner Stefan Brendstrup med henblik på en politisk drøftelse af evalueringens resultater og anbefalinger.

Evalueringen undersøger tre centrale temaer

- Uddeles midlerne fra kulturpuljen på en måde, der er hensigtsmæssig i forhold til målet med puljen?
- Fungerer projekterne – og herunder samarbejdet mellem aktørerne – godt, og skaber de den ønskede innovation?
- Forankres og udbredes projekterne, så de sætter sig varige aftryk i regionen?

Evalueringens overordnede konklusion

1. Midlerne uddeles på en måde, der er understøttende for puljens formål
2. Partnerskaberne i projekterne fungerer godt og fører til den ønskede innovation og udvikling
3. Samlet set er der rum for at styrke ansøgernes fokus på projekternes forankring og efterliv

Evalueringens anbefalinger til regionen

Anbefalingerne vedrører dels en afklaring af, hvor Kulturpuljen skal placere sig i landskabet af finansieringskilder til udvikling af kulturlivet og dels at kulturpuljens grundlæggende setup fastholdes, men evt. optimeres på nogle forskellige felter.

Endelig anbefales der en tydeligere kommunikation af puljens formål og kriterier.

I det efterfølgende punkt på dagsordenen præsenteres udvalget for administrationens fem anbefalinger til justering af puljens udformning fra 2024.

Kontorchef Henrik Lodberg, teamleder Bettina Kiilsgaard Henrichsen og specialkonsulent Mie Pedersen deltager i drøftelsen.

Program for temadrøftelsen

13.15-13.20	Introduktion til evalueringen v. udviklingsdirektør Kim Kofod Hansen
13.20-13.50	Præsentation af evalueringens konklusioner og anbefalinger v. Stefan Brendstrup, Pluss Leadership
13.50-14.00	Drøftelse af evalueringens anbefalinger samt opsamling

Beslutning

Oplæg blev gennemgået som beskrevet i programmet, efterfulgt af udvalgets drøftelse.

Martin Jakob Jakobsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Regionsrådsmedlem Steen Jakobsen deltog i punktet.

Bilag

Evaluering af Kulturpuljen.pdf

Punkt 3: Anbefalinger til justering af kulturudviklingspuljen

1-35-76-2-23

Resume

Der er på baggrund af evalueringen af regionens kulturudviklingspulje udarbejdet fem anbefalinger til justering af puljen. Anbefalingerne fremlægges til godkendelse med henblik på justering af puljens udformning og kriterier.

Direktionen indstiller,

at anbefalinger til justering af kulturudviklingspuljens udformning fra 2024 godkendes med henblik på justering af puljens udformning og kriterier.

Sagsfremstilling

Region Midtjyllands kulturudviklingspulje (kulturpuljen) er i foråret 2023 blevet evalueret af Pluss Leadership. Evalueringens overordnede formål er at udtrække læring og erfaringer på tværs af de støttede projekter samt at vurdere, hvordan puljen bidrager til opbygningen af Region Midtjylland som en kompetent kulturregion. Samtidig er der opsummeret en række anbefalinger til udviklings- og forbedringspotentialer for puljen.

Evalueringens overordnede konklusion

1. Midlerne uddeles på en måde, der er understøttende for puljens formål
Puljen opfattes af ansøgerne som en udviklingspulje med fokus på netværk og innovation, og der ville opstå et tomrum uden den. For mange aktører fungerer puljen som en blåstempling, der åbner for andre finansieringsmuligheder. Ansøgningsprocessen opleves som klar og overskuelig, og de anvendte kriterier som både rimelige og fornuftige. Navnlig er der opbakning til kravet om, at projekterne skal gennemføres i partnerskaber. Der er således opbakning til måden, hvorpå midlerne samlet set udmøntes. Puljen søges overvejende af erfarne ansøgere, der er vant til at søge midler, og mange af dem har søgt kulturpuljen flere gange. Ansøgere oplever, at der er god hjælp at få. Den eneste kritik er, at de mange krav og den lange sagsbehandlingstid gør det vanskeligere for mindre veletablerede og organiserede ansøgere at udnytte mulighederne i kulturpuljen.
2. Partnerskaberne i projekterne fungerer godt og fører til den ønskede innovation og udvikling
Ansøgerne anvender hovedsageligt de modtagne midler til at gennemføre noget nyt, der ikke har været gjort eller afprøvet før. I projekterne indgår parter og typer af aktører, der typisk ikke samarbejder, og det opleves som styrkende for nye synsvinkler og kreativitet. Projekterne fører til udvikling af nye metoder, nye produkter, nye typer af aktiviteter, nye samarbejdsrelationer og nye typer af værdi for gæsterne.
3. Der samlet set er rum for at styrke ansøgernes fokus på projekternes forankring og efterliv
Ansøgere til kulturpuljen er optagede af at udvikle og gennemføre deres nye og innovative projekter. Det er her deres fokus ligger. For størstedelen af aktørerne gælder det, at forankring af projekterne handler om videnoverførsel, nyt mindset og partnerskaber, samt den oplevelse, det har givet publikum. Ansøgere er dog i mindre grad bevidste om, at dette er en del af projektets efterliv.

Administrationen har udarbejdet fem anbefalinger til justering af puljens udformning gældende fra 2024. Anbefalingerne tager udgangspunkt i konklusioner og anbefalinger fra evalueringen af puljen udarbejdet af Pluss Leadership i foråret 2023.

Anbefalinger til justering af kulturpuljens udformning

1. Puljen opdeles i praksis i to puljer med en samlet økonomisk ramme til uddeling for i højere grad at imødekomme både de erfarne og mindre erfarne ansøgere. Den ene pulje til pilotprojekter, projektmodning og eksperimenter har færre krav og kriterier, hvilket imødekommer ønsket fra de mindre veletablerede og organiserede ansøgere. Den anden pulje til strategiske kulturudviklingsprojekter vil i højere grad ligne den nuværende kulturpulje med samme kriterier, dog med større fokus på og krav til forankring, hvilket uddybes i anbefaling 4.
2. Sagsbehandlingen forkortes fra ca. fem til tre måneder. Det indebærer, at udvalget fremover drøfter og udmønter ansøgninger til puljen på samme udvalgsmøde, ligesom det i praksis er foregået i 2023. Hermed imødekommes evalueringens anbefaling om kortere sagsbehandlingstid for at undgå, at kulturaktørerne mister momentum mellem projekternes udviklingsfase og den egentlige eksekvering.

3. Ansøgningsfrister til puljen fastlægges og meldes ud i god tid for at styrke kulturaktørernes muligheder for at planlægge deres projekter og samarbejder med andre aktører, eksempelvis uddannelsesinstitutioner. Administrationen foreslår, at der i perioden 2024-2026 annonceres to årlige ansøgningsrunder med ansøgningsfrist den første onsdag i henholdsvis marts og september.
4. Der anlægges et større fokus på forankring i projekterne ved at udfolde puljens kriterie om innovation og krav til henholdsvis evaluering og videndeling. Innovation udfoldes, så puljen ikke ensidigt fokuserer på nye produkter og samarbejder, men ser positivt på projekter, der i højere grad gentænker, videreudvikler eller udbreder eksisterende projekter og praksisser. Evaluering skal i højere grad understøtte forankring ved at involvere kritiske øjne på projektet i form af eksempelvis følgeforskning eller tilknyttet evaluator. Videndeling skal i videre udstrækning være af aktiv karakter og tænkes ambitiøst ind i projekterne fra start.
5. Der anlægges et større fokus på at understøtte videndeling og netværksskabelse mellem projekterne gennem arrangementer i regi af Midtjysk Kulturakademi, ligesom regionens dialogmøder videreudvikles på baggrund af evalueringens anbefalinger.

Den videre proces

Der vil med udgangspunkt i ovenstående anbefalinger blive udarbejdet en detaljeret plan for justering af puljens udformning og kriterier, som annonceres i efteråret 2023 og er gældende fra 2024.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling udsatte sagen til næste møde, hvor behandlingen af sagen genoptages.

Martin Jakob Jakobsen og Torben Nørregaard var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Evaluering af Kulturpuljen.pdf

Punkt 4: anbefalinger fra regionalpolitisk forum om unge udenfor

1-30-76-15-23

Resume

Region Midtjylland har sammen med en række kommuner, organisationer, virksomheder m.fl. udarbejdet en række anbefalinger, der kan reducere andelen af unge, der er uden for uddannelse og beskæftigelse. Anbefalinger fra det regionalpolitiske forum om unge udenfor og forslag til principper for Region Midtjyllands arbejde med unge udenfor fremsendes til godkendelse og indarbejdelse i den reviderede regionale udviklingsstrategi.

Direktionen indstiller,

at anbefalingerne fra det regionalpolitisk forum om unge udenfor indarbejdes i den reviderede regionale udviklingsstrategi,

at Region Midtjylland prioriterer at deltage i realiseringen af de otte nævnte anbefalinger, og

at principper for Region Midtjyllands arbejde med unge udenfor godkendes.

Sagsfremstilling

Region Midtjylland inviterer kommuner, borgere, videninstitutioner, virksomheder m.fl. til samarbejde om at udvikle konkrete løsninger og initiativer, der er svar på nogle af de vilde problemer, som Midtjylland står over for. Udvalgte vilde problemer er prioriteret som temaer for revisionen af den regionale udviklingsstrategi, heriblandt udfordringen med unge udenfor.

Regionalpolitisk forum om unge udenfor

Det er et vildt problem, at 23.000 midtjyske unge er udenfor uddannelse og beskæftigelse.

Det regionalpolitiske forum om unge udenfor har arbejdet med løsninger og anbefalinger i 1. halvår i 2023. Regionsrådet har udpeget regionsrådsmedlemmerne Henrik Gottlieb Hansen (formand), Rose-Marie Møllerup og Thrine Rimdal Nørgaard til at deltage i arbejdet.

Kommissoriet for det regionalpolitiske forum tog udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Hvordan får vi flere unge på offentlig forsyning i uddannelse eller beskæftigelse?
- Hvordan skaber vi sammenhængende indsætter på tværs af aktører – kommuner, region, uddannelsesinstitutioner, virksomheder m.v.?
- Hvordan styrker vi overgangene fra ungdomsuddannelse til videre uddannelse eller beskæftigelse?
- Hvordan sikrer vi bedre uddannelses- og jobmuligheder for unge med diagnoser eller handicap?

Det regionalpolitiske forum drøftede på sit første møde udfordringer og fælles ambitioner på området, hvorefter det identificerede mulige indsatsområder. Der blev på de to efterfølgende møder arbejdet videre med indsætter og konkretisering af, hvordan et øget samarbejde mellem sektorer opnås. Det mundede ud i en række anbefalinger, jf. bilag. Deltagerne har imellem møderne i regionalpolitisk forum afholdt en række arbejds møder, og der lægges op til, at det etablerede partnerskab arbejder videre med at realisere anbefalingerne.

Anbefalinger

Det regionalpolitiske forums anbefalinger fokuserer på samarbejde om tiltag møntet på henholdsvis virksomheder, uddannelsesområdet samt rammebetingelser. Deltagerne i det regionalpolitiske forum gennemfører hver især de anbefalinger, som de har mulighed for.

Der lægges op til, at Region Midtjylland engagerer sig i:

1. at understøtte lokale samarbejder mellem politi, virksomheder, kommune/jobcenter, civilsamfundet m.fl., hvor der gennemføres en håndholdt indsats med henblik på at unge kriminelle kommer i praktikforløb eller ordinær beskæftigelse.
2. at muligheden for et tættere samarbejde mellem jobcentre og psykiatrien i Region Midtjylland afsøges. Samarbejdet skal skabe bedre forståelse på tværs af vidensdomæner, fx gennem et digitalt værktøj, som kan oversætte relevant viden fra psykiatrien til virksomhederne for at kunne skabe gode arbejds vilkår for de unge.
3. at der oprettes en Region Midtjylland Ansvarlighedspris, der årligt tildeles en eller flere virksomheder, der har udmærket sig ved en særlig ansvarlighed og ved en særlig indsats har hjulpet unge med fysiske, psykiske

eller sociale udfordringer i job.

4. at Region Midtjylland udvikler et koncept for sociale klausuler, der beskriver, hvordan man som virksomhed kan forpligte sig på at bidrage med praktikker, fleksjob, lønnede timer mv.
5. at Region Midtjylland i sin kommende EUD-strategi adresserer behovet for at styrke det faglige miljø for at mindske frafald på erhvervsuddannelserne.
6. at Region Midtjylland i samarbejde med Dansk Handicapforbund udvikler og afholder workshops for regionens uddannelsesinstitutioner med fokus på fysisk, pædagogisk og social tilgængelighed.
7. at Region Midtjylland går i dialog med Styrelsen for It og Læring, med henblik på at Optagelse.dk justeres, så studerende allerede fra studiestart kan få støtte på grund af enten psykisk funktionsnedsættelse, bevægelseshandicap eller ordblindhed.
8. at Region Midtjylland går i dialog med de relevante ministerier om de systemiske udfordringer på vegne af og i samarbejde med deltagerne i det regionalpolitiske forum.

Udformningen af de konkrete initiativer fremsendes til politisk behandling i 2023-2024.

Principper for Region Midtjyllands arbejde med unge udenfor

Arbejdet i det regionalpolitiske forum om unge udenfor har været inspirerende, både i forhold konkrete handlinger og i forhold til regionens øvrige arbejde med unge udenfor uddannelse og beskæftigelse. Unge udenfor uddannelse og beskæftigelse er et vildt problem, der bedst løses i dialog og samarbejde mellem regionen, uddannelsesinstitutionerne, kommunerne, civilsamfundet og erhvervslivet. Det foreslås i forlængelse heraf, at følgende principper fremadrettet er styrende for Region Midtjyllands arbejde med unge udenfor:

1. Region Midtjylland nedbryder siloer gennem facilitering af samarbejder om unge udenfor på tværs af sektorer, så indsatser igangsættes af partnerskaber fremfor enkeltaktører, der hvor det er meningsfuldt i forhold til målgruppen.
2. Region Midtjylland påvirker rammevilkårene for arbejdet med unge udenfor uddannelse/beskæftigelse og er med til at skabe mere fleksible systemer, som rummer de unge udenfor.
3. Region Midtjylland inddrager unge i udformningen af initiativer, der målretter sig unge udenfor.
4. Region Midtjylland fundraiser midler til at understøtte indsatser, der hjælper unge udenfor i uddannelse eller beskæftigelse.

Konkrete eksempler på Region Midtjyllands nuværende og kommende arbejde med de unge udenfor, udover anbefalingerne fra regionalpolitisk forum:

- Understøttelse af konkrete indsatser via midler fra Region Midtjyllands uddannelsespulje og Den Europæiske Socialfond.
- Ungesamarbejdet med kommunekontaktråd og regionale arbejdsmarkedsråd.
- Styrket samspil mellem regionsrådet og Rådet for Fremtidens Kompetencer.
- Et årligt topmøde for aktører, der arbejder med unge udenfor for at styrke læring på tværs.
- Styrke vidensgrundlag med løbende analyser af udviklingen i gruppen af unge udenfor.
- Samarbejde mellem udvalgene for regional udvikling og lighed i sundhed. En mulig fælles indsats vil blive forelagt til politisk behandling primo 2024.

Anbefalingerne fra det regionalpolitiske forum og principper for Region Midtjyllands arbejde med unge udenfor samles i 2025 i en ny Regional Udviklingsstrategi, når alle regionalpolitiske fora har afgivet deres anbefalinger. Regional Udviklingsstrategi sendes i høring i Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse og i offentlig høring.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at anbefalingerne fra det regionalpolitiske forum om unge udenfor indarbejdes i den reviderede regionale udviklingsstrategi,

at Region Midtjylland prioriterer at deltage i realiseringen af de otte nævnte anbefalinger, og

at principper for Region Midtjyllands arbejde med unge udenfor godkendes.

Martin Jakob Jakobsen og Torben Nørregaard var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Anbefalinger Unge Udenfor

Punkt 5: Behandling af råstofplan 2020

1-34-76-2-20

Resume

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har ophævet Region Midtjyllands vedtagelse af Råstofplan 2020 og hjemvist sagen til fornyet behandling. Dermed er Råstofplan 2016 den gældende råstofplan i Region Midtjylland. Der redegøres for Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse og for forslag til den videre tids- og handleplan.

Direktionen indstiller,

at orienteringen om Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse vedrørende Råstofplan 2020 tages til efterretning, og

at forslag til tids- og handleplan godkendes.

Sagsfremstilling

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har den 7. august 2023 ophævet Region Midtjylland Råstofplan 2020 og bedt om, at den bliver behandlet på ny. Hjemvisningen skyldes en teknisk vurdering i miljørapporten for området Addit Syd, der indgår som bilag til råstofplanen. Miljørapporten i Addit Syd er en af i alt 25 miljørapporter i hele planen.

Addit Syd ligger i nærheden af et Natura 2000-område, og råstofplanen skal derfor tage stilling til, om indvindingen af råstoffer i Addit Syd vil kunne påvirke Natura 2000-området væsentligt. Der er udarbejdet en miljørapport for området, hvor der angives nogle afværgende foranstaltninger, der vil kunne bidrage til at mindske påvirkningen af Natura 2000-området.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet påpeger i sin afgørelse, at miljørapporten ikke må inkludere afværgende foranstaltninger i sin væsentlighedsvurdering. Miljø- og Fødevarerklagenævnet beder derfor Region Midtjylland om at foretage en ny vurdering af, om råstofplanen kan påvirke Natura 2000-området væsentligt.

Hvis det i miljørapporten vurderes, at råstofplanen vil kunne have en væsentlig påvirkning på Natura 2000-området, skal regionen udarbejde en konsekvensvurdering af råstofplanen, der mere detaljeret beskriver de mulige miljømæssige konsekvenser af råstofplanen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemvisning betyder, at Råstofplan 2020 ikke længere er gældende. Dermed er Råstofplan 2016 igen gældende for Region Midtjylland.

Råstofplan 2016

Råstofplan 2020 udlagde en række ekstra områder, samtidig med at færdiggravede eller ikke aktuelle områder blev taget ud af råstofplanen. Plangrundlaget for at ansøge om nye tilladelser til indvinding er derfor ændret fra Råstofplan 2016 til Råstofplan 2020. Samtidig er der i forbindelse med vedtagelsen af Råstofplan 2020 sikret en decentral forsyning, som sikrer, at der særligt i Østjylland kan følges med den store efterspørgsel.

Administrationen behandler i øjeblikket ansøgninger om gravning i 11 områder, som kun er udlagt i Råstofplan 2020. Disse sager er aktuelt stillet i bero. Der ligger et omfangsrigt forarbejde forud for ansøgningerne, herunder bl.a. miljøkonsekvensvurderinger udarbejdet af ansøgere. Hvis Råstofplan 2016 fastholdes som plangrundlag vil en del af ansøgernes materiale blive forældet, inden de får mulighed for at søge igen.

Administrationen foreslår, at Råstofplan 2020 opdateres i henhold til kravene fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet, hvorefter den sendes til fornyet vedtagelse i regionsrådet.

Regionen er halvvejs i planprocessen for Råstofplan 2024. Der er således bl.a. gennemført en redegørelse, idé og debatfase, samt indkaldt til forslag om nye graveområder. Hvis Råstofplan 2020 bortfalder, er det administrationens vurdering, at planprocessen for Råstofplan 2024 vil skulle starte delvist forfra. Det vil give en væsentlig forsinkelse og betyde, at Råstofplan 2024 formentlig først vil kunne vedtages i 2026.

Forslag til tids- og handleplan

Administrationen har på baggrund af hjemvisningen igangsat en gennemgang af miljørapporten ved Addit Syd. Derudover er igangsat en gennemgang af miljørapporterne, der ligger til grund for Råstofplan 2020 for at sikre, at de lever op til kravene i den aktuelle miljølovgivning. Gennemgangen forventes at tage op til to måneder.

De opdaterede miljørapporter vil blive forelagt regionsrådet i forbindelse med en ny vedtagelse af råstofplan 2020. Regionen vil derefter foretage offentlig annoncering af planen.

Administrationen vil indstille Råstofplan 2020 til vedtagelse, når miljøvurderingerne er opdaterede. Der forventes, at der vil være en sag klar til politisk behandling i 4. kvartal 2023.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at orienteringen om Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse vedrørende Råstofplan 2020 tages til efterretning, og

at forslag til tids- og handleplan godkendes.

Arne Lægaard undlod at tage stilling.

Martin Jakob Jakobsen og Torben Nørregaard var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 6: Orientering om kulstoflagringsprojektet SIMPLY

1-30-76-36-23

Resume

Region Midtjylland er medansøger på projektet SIMPLY, der har til formål at understøtte en accelereret udrulning af kulstoflagring via biokul fra pyrolyseanlæg. SIMPLY står for Supporting Implementation of Pyrolysis via constructive alignment of Climate impact Assessment Methods, Goals, Frameworks and Incentives.

I projektet, som løber fra 2023-2026, skal Region Midtjylland stå for kapacitetsopbygning og uddannelse af kommunale medarbejdere i planlægning og myndighedsbehandling.

Direktionen indstiller,

at orienteringen om projektet SIMPLY tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Region Midtjylland deltager i projektet SIMPLY. Projektet skal være med til at øge kompetencerne til myndighedsbehandling i forbindelse med kulstoflagring i form af pyrolyse og biokul. Dermed støtter regionen op omkring et væsentligt element i kommunernes DK2020-planer om reduktion af landbrugets drivhusgasudledning. Region Midtjylland indgår i samarbejdet med kommunerne om klima- og miljøindsatsen gennem DK 2020, Klimaalliancen og LIFE ACT.

Kulstoflagring

Biokul produceres ved at overskudsprodukter fra landbruget, fx rester fra biogasanlæg, behandles i et pyrolyseanlæg. I pyrolyseanlægget opvarmes biomasse til 500-600 °C i en iltfri atmosfære, hvilket medfører en termisk nedbrydning af den organiske struktur i materialet, og der frigives bioolie og syngas. Den del af materialet, der ikke bliver omdannet til bioolie og syngas, bliver til biokul, som består af fikseret kulstof og aske. Biokul nedbrydes kun meget langsomt, og kulstofindholdet i biomassen, vil således være fjernet fra atmosfæren i en periode på mindst 500 år.

Der er dog stadig flere barrierer for en accelereret storskala udrulning, bl.a. uvished om regulering og myndighedsbehandling, usikkerhed om effektpotentialer og værdiskabelse og manglende incitamentter hos centrale aktører i de relevante værdikæder.

SIMPLY

SIMPLY-projektet adresserer disse barrierer. Formålet er at udvikle nye, målrettede modeller for effektvurdering for hele værdikæden og undersøge om nye incitamentsstrukturer vil kunne understøtte udrulningen af kulstoflagring. En kulstoflagring, som sker via nedmulding af biokul fra pyrolyseanlæg.

Region Midtjyllands rolle i projektet er at bidrage til kapacitetsopbygning både i egen organisation og hos de kommunale medarbejdere, som skal håndtere myndighedsbehandlingen af pyrolyseprojekter. Region Midtjylland vil således stå for afholdelse af en række workshops, oprettelse af en hjemmeside og udarbejdelse af en håndbog med retningslinjer for myndighedsbehandling og planlægning i forbindelse med implementering af pyrolyseanlæg og anvendelse af biokul i kommuner.

Roskilde Universitet er ansvarlig for den overordnede projektledelse af SIMPLY, mens øvrige partnere er Stiesdal SkyClear A/S, Ringkøbing-Skjern Kommune og Clean Cluster Denmark.

Projektet starter i september 2023 og forventes afsluttet i august 2026.

Økonomi

Region Midtjyllands samlede budget til projektet er på 1,2 mio. kr., heraf er 80 % finansieret af midler fra INNO-CCUS ved Innovationsfonden. Innovationsfondens partnerskab om lagring og anvendelse af CO₂ kaldes også for INNO-CCUS - Carbon Capture, Utilization and Storage.

De resterende 20 % finansieres af midler fra Regional Udvikling jf. nedenstående tabel 1.

Tabel 1 Økonomioverblik Region Midtjylland midler i projektet				
i 1.000 kr.	2023	2024	2025	i alt
Regional Udviklings midler i projektet				
Personaleressourcer	62	59	59	180
Aktivitetsmidler	0	30	30	60
i alt	62	89	89	240

Beslutning

Udvalg for regional udvikling tog orienteringen om projektet SIMPLY til efterretning.

Martin Jakob Jakobsen og Torben Nørregaard var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 7: Orientering om samarbejdet med Europæiske Regioner - ENCORE #

1-51-71-2011-08

Resume

Det regionale miljøpolitiske netværk ENCORE (Environmental Conference of the Regions of Europe) mødes den 27.-29. september 2023 i Arnhem, Holland. Der vil være deltagelse af en række europæiske regioner og repræsentanter fra bl.a. EU-Kommissionen. Region Midtjylland er repræsenteret ved regionsrådsmedlem Ulla Holm.

Konferencen afsluttes med vedtagelse af en fælles Arnhem-erklæring. Der holdes forud for den politiske konference møde i YouthCORE, der involverer europæiske unge i klima og biodiversitetsdagsordenen. Der deltager fire unge fra Region Midtjylland i konferencen.

Direktionen indstiller,

at orienteringen om Region Midtjyllands deltagelse i ENCORE 2023 og den dertilhørende Arnhem-erklæring tages til efterretning.

Sagsfremstilling

ENCORE-konferencen holdes normalt hvert andet år med værtskab i en region i Europa. Regionsrådsmedlem Ulla Holm deltager som Region Midtjyllands repræsentant. Konferencen har til formål at udveksle viden og læring på tværs af europæiske regioner. ENCORE byder desuden på et godt netværk af mulige partnere til tværregionale projekter, som forsøges understøttet af EU-funding.

Områderne biodiversitet, cirkulær økonomi og klimaindsats er udpeget som de tre væsentligste områder for arbejdet i ENCORE. Dette afspejler sig også i Arnhem-erklæringen, som er udarbejdet som ENCORE-konferencens fælles erklæring. Arnhem-erklæringen er ikke politisk bindende, men er en hensigtserklæring.

Der afholdes en ungdomskonference, YouthCORE, for unge fra hele Europa forud for den politiske konference. Medlemmerne af YouthCORE giver input til den politiske konference. Region Midtjylland er i 2023 repræsenteret ved to af SAMFUNDSFORMERNE. Da konferencen i 2021 blev afviklet virtuelt, har deltagerne fra dengang desuden fået en invitation. De to gengangere fra 2021 er elever fra Lemvig Gymnasium, der blev valgt på grund af gymnasiets klimalinje.

Programmet for konferencen og udkast til Arnhem-erklæringen er vedlagt som bilag.

Region Midtjylland er aktiv i dannelsen af tre 'working groups' i ENCORE indenfor biodiversitet, klima og cirkulær økonomi. Der er endvidere fokus på skabelsen af et fælles europæisk tekstilprojekt med udgangspunkt i midtjyske udfordringer med genbrugelige tekstiler indenfor sundhedsområdet.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling tog orienteringen om Region Midtjyllands deltagelse i ENCORE 2023 og den dertilhørende Arnhem-erklæring til efterretning.

Martin Jakob Jakobsen og Torben Nørregaard var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Officielt program

Udkast til Arnhem-erklæring

Punkt 8: Høringssvar til Region Syddanmarks udviklingsstrategi 2024-2027

1-30-76-48-19

Resume

Region Syddanmark har sendt sit forslag til regional udviklingsstrategi 2024-2027 i høring. Der er udarbejdet et høringssvar, som forelægges til godkendelse.

Direktionen indstiller,

at udkast til høringssvar på Region Syddanmarks forslag til regional udviklingsstrategi godkendes.

Sagsfremstilling

Regionsrådet i Region Syddanmark har udarbejdet et forslag til en regional udviklingsstrategi 2024-2027. Den nye regionale udviklingsstrategi 2024-2027, Sammen om Fremtidens Syddanmark, afløser den regionale udviklingsstrategi 2020-2023, Fremtidens Syddanmark.

Udviklingsstrategien er et fælles afsæt for den regionale udviklingsindsats i de næste fire år. Strategiforslaget, der er bygget op med fire sammenhængende visioner og tre forstærkere, er blevet til i dialog med borgere og samarbejdspartnere.

De fire visioner handler om et grønt og bæredygtigt Syddanmark, et kompetent og innovativt Syddanmark, et sundt Syddanmark i trivsel og et sammenhængende og attraktivt Syddanmark. Visionerne sætter retning for de regionale udviklingsindsatser og effekten af indsatserne forstærkes gennem partnerskaber, internationalt og dansk-tysk samarbejde.

Den syddanske udviklingsstrategi har med sit fokus på partnerskaber, samarbejde og borgerinddragelse visse tematiske lighedspunkter med revision af den midtjyske udviklingsstrategi. Begge forholder sig til udfordringer på områderne for mobilitet, anvendelsen af arealerne og stigende forbrug. I udkastet til høringssvar fra Region Midtjylland lægges der derfor op til, at Region Midtjyllands arbejde med revision af udviklingsstrategi kan styrkes gennem erfaringsudveksling på tværs af regionerne, så Region Midtjylland i videst muligt omfang lærer af bl.a. Region Syddanmarks erfaringer.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at udkast til høringssvar på Region Syddanmarks forslag til regional udviklingsstrategi godkendes.

Martin Jakob Jakobsen og Torben Nørregaard var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Syddanmark Regional Udviklingsstrategi 2024-2027

Høringssvar til Region Syddanmark

Punkt 9: Godkendelse af samarbejdsaftale med FMC om frivillige afværgetiltag

1-51-71-3321-08

Resume

Region Midtjylland blev den 22. december 2022 i praksis ansvarlig myndighed for gamle jord- og grundvandsforureninger på FMC's nuværende fabriksgrund (Rønland). Derfor ønsker regionen at indgå en samarbejdsaftale med FMC om virksomhedens frivillige afværgetiltag på virksomhedens fabriksgrunde. Samarbejdsaftalen skal dække perioden frem til, at regionens søgsmål mod Miljøstyrelsen af afgang.

Direktionen indstiller,

at udkast til samarbejdsaftale med FMC godkendes.

Sagsfremstilling

FMC (tidligere Cheminova) har siden 1980'erne været påbudt at udføre afværge på Rønland i form af oppumpning og rensning af forurenede grundvand. Miljøstyrelsen traf den 12. oktober 2021 imidlertid afgørelse om ophævelse af to gamle påbud på Rønland i henholdsvis syd- og østområdet, idet Miljøstyrelsen fandt, at påbuddene var efterlevet. Afgørelsen har den konsekvens, at alle FMC's afværgeforanstaltninger overfor "gammel" forurening på Rønland er overgået fra at være offentligretligt reguleret til at være frivillige indsatser.

Region Midtjylland er således nu ansvarlig myndighed for gamle jord- og grundvandsforureninger på FMC's nuværende fabriksgrund. Regionen har klaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet og stævnet Miljøstyrelsen i et forsøg på at få afgørelsen omstødt. Miljø- og Fødevareklagenævnet afviste den 22. december 2022 klagen, hvilket har medført, at Miljøstyrelsens afgørelse nu er gældende. Retssagen mod Miljøstyrelsen, der kan annullere afgørelsen, er endnu ikke behandlet ved domstolene. Retssagen forventes at tage ca. to-tre år.

Indhold i samarbejdsaftalen med FMC

Regionen har sammen med FMC formuleret vedlagte samarbejdsaftale om driften af afværgeforanstaltningerne på Rønland og Cheminovas gamle fabriksgrund. Formålet med aftalen er at formalisere samarbejdet mellem regionen og FMC, herunder at beskrive formålet med FMC's frivillige aktiviteter, og forventningsafstemme parternes individuelle bidrag i samarbejdet.

Formandskabet for udvalg for regional udvikling mødtes den 1. juni 2023 med den lokale ledelse af FMC for at drøfte forureningssituationen og rammerne for en fremtidig samarbejdsaftale. Drøftelsen har dannet grundlag for vedhæftede udkast til aftale, der skal understøtte, at forureningen på Rønland håndteres på den bedst mulige måde i et godt samarbejde mellem virksomhed og region.

Det er i aftalen præciseret, at formålet med FMC's afværgetiltag på Rønland og Cheminovas gamle fabriksgrund er at forhindre jord- og grundvandsforureningen i at sprede sig til det omkringliggende miljø i Nissum Bredning samt Natura 2000-området Knopper Enge mod vest.

Det fremgår endvidere, hvilke forudsætninger FMC har for at kunne drive sine afværgeforanstaltninger. Aftalen forpligtiger parterne til at dele alle relevante oplysninger, som har relevans for forståelsen af jord- og grundvandsforureningens placering, sammensætning, styrke, forureningsspredning mv.

FMC vil en gang om året afrapportere det forrige års drift af afværgetiltagene til regionen. Regionen stiller sin faglige ekspertise til rådighed overfor FMC, fx i form af sparring og vejledning i forbindelse med design af jord- og grundvandsundersøgelser og afværge.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at udkast til samarbejdsaftale med FMC godkendes.

Martin Jakob Jakobsen og Torben Nørregaard var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Udkast til samarbejdsaftale

Punkt 10: Finansiering af generationsforureninger

1-34-71-3-19

Resume

Danske Regioner har lavet en fælles plan for generationsforureninger, hvor fase 1 består af oprensning på Høfde 42, Cheminovas gamle fabriksgrund og Kærgård Klitplantage samt forureningen ved Himmarn Strand. Derudover indgår forberedende undersøgelser af landets øvrige generationsforureninger i første fase.

Folketingets "grønne råderum" kan anvendes til oprensningen på Høfde 42, men ikke til nogle af de andre aktiviteter i fase 1. Det foreslås, at regionsrådet arbejder for, at det grønne råderum bruges på Høfde 42, og at der søges yderligere statslig finansiering til fase 1.

Direktionen indstiller,

- at regionsrådet arbejder for, at der kommer midler til oprensningen af Høfde 42 gennem det "grønne råderum" på Finanslov 2024, og
- at regionsrådet arbejder for at opnå en politisk aftale om statslig finansiering til oprensningen af Cheminovas gamle fabriksgrund, så projektet kan gennemføres uden væsentlig forsinkelse.

Sagsfremstilling

Finansiering af Høfde 42

Udbudsprocessen for Høfde 42 oprensningen følger tidsplanen i den godkendte udbudsstrategi. Regionen har modtaget tre tilbud, og der er holdt forhandlingsmøder i august 2023 med de bydende entreprenører. De forventede endelige tilbud afgives den 25. september 2023. Det vindende tilbud vil herefter blive fremsendt til politisk godkendelse i regionsrådet.

Det estimeres på nuværende tidspunkt, at der skal bruges ca. 600 mio. kr. på oprensningen. Regionen har 375 mio. kr. i form af tidligere statslige bevillinger samt donationen fra Århus Universitets Forskningsfond. Der mangler således ca. 225 mio. kr., hvilket var årsagen til, at udbuddet blev annulleret i 2022.

Folketinget har besluttet, at merudgifter til Høfde 42-oprensningen kan finansieres af det "grønne råderum" (også benævnt grøn fond). Midlerne er dog endnu ikke udmøntede.

Udmøntningen af midler fra det "grønne råderum" vil i praksis finde sted hvert år i forbindelse med de årlige finanslovsforhandlinger. Allokeringen af midler kræver imidlertid, at nogle af partierne i Folketinget bringer det ind til finanslovsforhandlingerne.

Det foreslås, at regionsrådet arbejder for, at merudgifterne til Høfde 42-oprensningen finansieres på Finanslov 2024, når det "grønne råderum" skal udmøntes. Hvis det opnås, vil regionsrådet kunne godkende det vindende projektforslag med vished om, at den fulde finansiering til projektet er på plads.

Behov for regional prioritering inden for fase 1

Administrationen i Region Midtjylland og Region Syddanmark mødtes den 5. juli 2023 med Miljøministeriets departement for at drøfte, hvilke generationsforureninger der kan finansieres af det "grønne råderum". Her blev det bekræftet, at det "grønne råderum" også kan bruges til andre generationsforureninger end Høfde 42, men ikke til fase 1 i "Plan for generationsforureninger", dvs. først til fase 2 og fremefter.

Fase 1 i regionernes "Plan for generationsforureninger" indeholder undersøgelser af en række generationsforureninger samt oprensning på fire jyske generationsforureninger. Det drejer sig om oprensningerne på Høfde 42, Cheminovas gamle fabriksgrund, Kærgård Klitplantage og Himmarn Strand. Der er i alt afsat 630 mio. kr. på Finanslov 2021 til fase 1. De estimerede udgifter til gennemførelse af oprensningsprojekterne er markant større, jf. vedlagte bilag af 7. december 2022, der beskriver status for generationsforureningerne ultimo 2022. Heraf fremgår, at det ikke er muligt at oprense alle fire lokaliteter for det afsatte beløb.

Regionerne skal med udgangen af 2023 aflevere en opdateret "Plan for generationsforureninger" til Miljøministeriet. Heri skal indgå reviderede prisestimer for oprensningerne samt et forslag til prioritering fra regionernes side til, hvordan de 630 mio. kr., der er afsat, anvendes bedst muligt.

Administrationens forslag til prioritering

Førsteprioriteten for Region Midtjylland er, at oprensningen ved Høfde 42 gennemføres med midler fra Finanslov 2021, forskningsfonden og de grønne råderum. I Region Syddanmark er oprensningen af Kærgård Klitplantage allerede sat i gang med en forventet udgift på 76 mio. kr.

Oprensningerne af forureningerne ved Himmerød Strand og Cheminovas gamle fabriksgrund bliver væsentligt dyrere end først antaget, og konsekvensen er, at der ikke er midler nok til at gennemføre begge projekter ud af de 630 mio. kr., der blev afsat på Finanslov 2021.

Det anbefales derfor, at regionsrådet arbejder for at opnå en politisk aftale om statslig finansiering til oprensningen af Cheminovas gamle fabriksgrund, så projektet kan gennemføres uden væsentlig forsinkelse. Midler til oprensningen kan eventuelt komme fra midlerne på Finanslov 2021 og/eller ved udmøntning af de grønne råderum på en af de førstkommande finanslove. Hvordan midlerne til oprensningen af Cheminovas gamle fabriksgrund frembringes, bør aftales i en tæt dialog med de øvrige regioner og staten.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at regionsrådet arbejder for, at der kommer midler til oprensningen af Høfde 42 gennem det "grønne råderum" på Finanslov 2024, og

at regionsrådet arbejder for at opnå en politisk aftale om statslig finansiering til oprensningen af Cheminovas gamle fabriksgrund, så projektet kan gennemføres uden væsentlig forsinkelse.

Martin Jakob Jakobsen og Torben Nørregaard var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Status for generationsforureninger 2022

Punkt 11: Udbud af regional buskørsel i 2025

1-30-75-5-21

Resume

Der skal tages stilling til valg af drivmidler i det kommende udbud af buskørsel i den sydlige del af regionen, som primært finansieres af Region Midtjylland og Horsens og Hedensted Kommuner.

Der lægges op til, at Midttrafik gennemfører udbuddet som sideordnet udbud, hvor busselskaberne kan afgive tilbud på både elbusser og dieselbusser med henblik på at opnå størst mulig budgetsikkerhed for regionen og de berørte kommuner.

Sagen er i august 2023 behandlet i udvalg for regional udvikling og i forretningsudvalget. Inden behandling i regionsrådet blev sagen besluttet udsendt, da en af kommunerne ønskede uddybende oplysninger.

Direktionen indstiller,

- at valget af Midttrafiks udbudsløsning 2, hvor der både skal afgives tilbud på elbusser og på dieselbusser, godkendes,
- at Midttrafiks forslag til budgetgrænse for det samlede udbud (der fremgår af vedlagte bilag), godkendes, og
- at der tages forbehold for, at Horsens og Hedensted kommuner politisk tilslutter sig de reviderede udbudsvilkår.

Sagsfremstilling

Midttrafik er ved at forberede udbud af regional og lokal buskørsel i den sydlige del af regionen. Udbuddet omfatter kørsel med 57 busser, der samlet kører ca. 122.000 køreplantimer. En tredjedel af kørslen foregår på lokale ruter, hvoraf Horsens og Hedensted kommuner finansierer hovedparten. Den nuværende kontrakt med busselskabet udløber i juni 2025. Midttrafik har valgt at opdele udbuddet i to selvstændige delkontrakter/pakker. Udbuddet er nærmere beskrevet i vedlagte bilag.

Bæredygtig omstilling af bustrafikken

Regionsrådet har tidligere besluttet, at den regionale bustrafik skal være CO₂-neutral senest i 2030. Målet om CO₂-neutral buskørsel indgår i Region Midtjyllands bæredygtighedsstrategi og den Klimasamarbejdsaftale, Region Midtjylland indgik med Transportministeriet i 2021.

Midttrafik følger udviklingen af bæredygtige busteknologier og har gode erfaringer med de 36 elbusser, der siden 2022 har kørt på midt- og vestjyske regionalruter. Der er tilsvarende gode driftserfaringer med biogas og HVO-biodiesel, som imidlertid har været ramt af kraftige prisudsving de seneste år, hvorfor det ikke vurderes at være konkurrencedygtigt sammenlignet med el på længere sigt. Hertil kommer, at biogas og HVO i modsætning til el ikke er emissionsfri.

Alternative drivmidler, som fx brintbusser, kører som forsøg i mindre skala i Danmark og i udlandet. Det er Midttrafiks vurdering, at brint fortsat ikke er konkurrencedygtigt sammenlignet med el, selvom prisen på elbusser er stigende, og leveringstiden er øget.

Midttrafiks indstilling

Midttrafik vurderer, at regionens omkostninger til den udbudte kørsel vil stige med ca. 20 %, hvis der gås over til elbusser på de regionale ruter. Midttrafik understreger, at der er tale om et skøn. Det er således uvist på nuværende tidspunkt, hvilket omkostningsniveau og hvilke prisstigninger der vil være resultat af udbuddet.

Midttrafik har derfor opstillet to udbudsløsninger, hvoraf det ene giver regionen en vis budgetsikkerhed. Begge udbudsløsninger gør det muligt at nå 2030-målet i bæredygtighedsstrategien.

Midttrafik anbefaler ud fra en samlet vurdering, at der ved udbuddet stilles krav om elbusser, jf. nedenstående udbudsløsning 1.

Udbudsløsning 1

I udbudsløsning 1 skal der alene afgives tilbud på elbusser (på en tiårskontrakt).

Udbudsløsning 2

I udbudsløsning 2 kan busselskaberne afgive tilbud på enten elbusser (på en tiårskontrakt) eller brugte dieselbusser (på en fireårskontrakt).

Såfremt tilbudsprisen på elbusser overstiger en forud fastsat budgetgrænse, vælges dieselbusser. Naturligvis under forudsætning af at diesel er billigere. I modsat fald vælges el.

Det er tanken at genudbyde dieselkontrakten i 2029 med krav om CO₂-neutralitet for derved at leve op til målet om CO₂-neutral omstilling senest i 2030.

De to udbudsløsninger er nærmere beskrevet i vedlagte bilag.

Det bemærkes, at der bag udbudsløsning 2 ligger en forventning om, at priserne på elbusser stabiliseres efter nogle år. Denne forventning er naturligvis forbundet med usikkerhed.

Det fremgår af bilaget, at for busser, der kører mindre end 1000 timer om året, anbefaler Midttrafik, at der vælges dieselbusser. Dette berører stort set kun kommunerne.

Administrationens anbefaling

Administrationen vurderer, at der kan være usikkerhed om økonomien i udbud af kørsel med elbusser. Ved at vælge udbudsløsning 2 har Region Midtjylland mulighed for at vurdere markedsudviklingen inden for et afgrænset budgetudsving. Konsekvensen af udbudsløsning 2 kan dog være, at den grønne omstilling udskydes i fire år for de pågældende ruter.

Administrationen foreslår på den baggrund at vælge udbudsløsning 2 for begge delkontrakter/pakker.

Såfremt regionsrådet vælger udbudsløsning 2, skal der fastsættes en budgetgrænse for valget mellem elbusser og dieselbusser. Administrationen foreslår at følge Midttrafiks anbefaling om budgetgrænse, jf. vedlagte bilag. Det betyder, at der ved en tilbudspris over dette niveau skal vælges diesel, såfremt diesel vil være billigere.

Økonomiske konsekvenser

Udbudsresultatet foreligger i foråret 2024. Hvis det viser sig, at kørslen bliver dyrere end det nuværende, skal regionsrådet tage stilling til, hvordan merfinansieringen skal tilvejebringes inden for Regional Udviklings budget 2025, herunder om der skal foretages tilpasninger i den regionale kollektive trafik.

Tilslutning fra berørte kommuner

Hovedparten af den del af den udbudte kørsel, der foregår på lokale ruter, finansieres fortrinsvis af Horsens og Hedensted kommuner. Beslutningen om valg af drivmiddel har derfor også betydning for de to kommuner.

Det er derfor vigtigt, at Horsens og Hedensted kommuner er enige i regionens valg af scenarium for udbuddet.

Sagen er i august 2023 behandlet i udvalg for regional udvikling og i forretningsudvalget. Inden behandling i regionsrådet blev sagen besluttet udskudt, da en af kommunerne ønskede uddybende oplysninger.

De to kommuner tager stilling til udbudsvilkårene parallelt med regionen efter følgende plan.

Horsens Kommune: Bæredygtighedsudvalget, den 6. september – Økonomiudvalget, den 19. september – Byrådet, den 26. september.

Hedensted Kommune: Udvalget for Fællesskab, den 3. oktober.

Orientering om fremtidige udbud

I de kommende år udbydes en væsentlig del af den regionale kørsel, der - som beskrevet ovenfor - skal omstilles til CO₂-neutrale drivmidler.

Midttrafik planlægger at gennemføre næste udbud af regional buskørsel i 2024/2025, hvor de nuværende kontrakter udløber i juni 2026. Dette udbud omfatter 99 busser og ca. 260.000 køreplankilometer, der kører på regionalruter i Østjylland og på Djursland. Det forventes, at der skal tages stilling til vilkårene for dette udbud i løbet af 2024.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at valget af Midttrafiks udbudsløsning 2, hvor der både skal afgives tilbud på elbusser og på dieselbusser, godkendes,

at Midttrafiks forslag til budgetgrænse for det samlede udbud (der fremgår af vedlagte bilag), godkendes, og

at der tages forbehold for, at Horsens og Hedensted kommuner politisk tilslutter sig de reviderede udbudsvilkår.

Martin Jakob Jakobsen og Torben Nørregaard var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 12: Nyt fra Midttrafik #

1-00-26-22

Resume

Arne Lægaard og Morten Flæng er udpeget af regionsrådet til at sidde i Midttrafiks bestyrelse og vil på mødet orientere udvalgsmedlemmerne om aktuelle sager fra bestyrelsesområdet.

Direktionen indstiller,

at der orienteres om arbejdet i bestyrelsen.

Sagsfremstilling

Til orientering for udvalgets medlemmer kan dagsordenen, bilag og beslutninger fra bestyrelsesmødet i Midttrafik den 8. september 2023 læses via dette link: [Midttrafiks bestyrelse](#)

Næste bestyrelsesmøde er planlagt til den 3. november 2023.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling blev orienteret om arbejdet i bestyrelsen, herunder sager på vej til behandling.

Martin Jakob Jakobsen og Torben Nørregaard var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 13: Udvalgets årshjul og mødeplan for 2023 #

1-00-26-22

Resume

Udvalget har godkendt forslag til mødeplan for udvalg for regional udviklings ordinære møder i 2023. Der vil som fast punkt på de kommende dagsordener være en opsamling af forslag til emner og forventet årshjul.

Direktionen indstiller,

at forslag til emner og årshjul drøftes.

Sagsfremstilling

Udvalget vedtog på sit møde den 10. august 2022 mødeplanen for udvalgets ordinære møder i 2023.

Der vil fortløbende blive drøftet ønsker om temadrøftelser, besigtigelser og besøg mm. i 2023.

Udgangspunktet er, at udvalgets møder holdes i Regionshuset Viborg. Efter aftale i udvalget kan møder endvidere holdes i andre regionshuse eller i forbindelse med besøg hos samarbejdsparter, interessenter eller lignende.

Årshjulet er vedlagt som bilag og opdateres løbende.

Beslutning

Udvalg for regional drøftede forslag til emner og årshjul.

Udvalgsmødet den 4. oktober 2023 holdes i Regionshuset på Skottenborg,

Martin Jakob Jakobsen og Torben Nørregaard var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Årshjul udvalg for regional udvikling 2023

Punkt 14: Gensidig orientering #

1-00-26-22

Sagsfremstilling

Gensidig orientering for udvalgets medlemmer.

Beslutning

Intet at bemærke.

Martin Jakob Jakobsen og Torben Nørregaard var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 15: Underskriftsark #

1-00-26-22

Sagsfremstilling

Udvalg for regional udvikling skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert medlem underskrive elektronisk i First Agenda ved at trykke på "Godkend".

Beslutning

Underskriftsarket er journaliseret på sagen.

Alle var mødt, undtagen Martin Jakob Jakobsen, der havde meldt afbud.

Torben Nørregaard forlod mødet under behandling af punkt 3, kl. 14.24.

Regionsrådsmedlem Steen Jakobsen deltog under punkt 1 og 2.

Mødet blev hævet kl. 15.56.